Тема: Планування витрат

Підприємство під час здійснення своєї виробничо-господарської діяльності витрачає певні види та обсяг ресурсів. Залежно від періодичності цього процесу витрати під час планування поділяють на разові та поточні.

Разові витрати підприємство здійснює одноразово, наприклад, під час інвестування на різні інноваційні заходи, розширення виробництва, модернізації та під час капітального ремонту основних фондів, реконструкції та капітального будівництва, освоюючи нові види діяльності.

Поточні витрати пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції (робіт, послуг) підприємство здійснює протягом періоду діяльності.

Під час планування витрат важливим є їх розподіл на постійні та змінні витрати.

Постійними вважають ті витрати, величина яких не змінюється за збільшення або зменшення обсягу виробництва (обсягу товарообороту).

Змінні витрати – це витрати, величина яких залежить від обсягу виробництва продукції (обсягу товарообороту).

Під час планування собівартості продукції застосовуються такі методи:

- метод планування витрат за техніко-економічними чинниками;
- кошторисний метод;
- метод калькуляцій;
- нормативний метод.

Собівартість продукції – це витрати підприємства на виробництво та реалізацію продукції, виконання робіт та надання послуг.

Принципи планування собівартості:

•Плануванню собівартості передує аналіз витрат за елементами та статтями в попередньому періоді;
•Основою для планування є технологічні карти, де визначають загальну суму затрат виробництва;
•Під час планування враховують такі чинники: підвищення рівня механізації, впровадження прогресивних технологій, високопродуктивних сортів та порід, раціональне використання матеріальних і фінансових ресурсів, застосування прогресивних форм організації і оплати праці.
•Розрахунки здійснюють за найбільш ефективного використання сільськогосподарських угідь, матеріальних, трудових та інших ресурсів і дотримання вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.

Витрати поділяють на основні (прямі) та витрати на управління і обслуговування виробництва.

Основні витрати пов’язані з безпосереднім виконанням технологічних операцій з виробництва, а витрати на управління та обслуговування виробництва – з діяльністю підрозділу (бригади, цеху), галузі чи підприємства загалом.

Витрати є постійні і змінні.

Постійні – їх величина не залежить ні від кількості продукції, ні від поголів'я чи обсягу виконаних робіт.

Змінні – їх величина залежить від обсягу виконаних робіт чи поголів'я тварин.

Планування собівартості містить такі розрахунки:

•визначення рівня собівартості продукції, її зниження під впливом технічних, організаційних та інших чинників;
•складання кошторисів непрямих витрат;
•розрахунок собівартості продукції, робіт, послуг по видах(калькуляція собівартості одиниці кожного виду) і всієї товарної продукції, а також загальної суми витрат на її виробництво і реалізацію;
•визначення витрат на 1 грн товарної продукції.

Розрізняють планову, нормативну, кошторисну і звітну калькуляції.

Планова – це оптимально допустимі витрати підприємства на виготовлення продукції, що передбачають на плановий період.

Нормативна – обчислюють на основі чинних на початок місяця норм матеріальних і трудових витрат, квартальних кошторисів з управління та обслуговування виробництва.

Кошторисна – розраховують під час випуску нової продукції, на яку відсутні норми витрат.

Звітна – сукупність усіх витрат, пов'язаних з виробництвом та реалізацією продукції, що фактично склалися на підприємстві.

Собівартість продукції визначають за видами сільськогосподарських культур:

•зерна, насіння соняшнику – франко-тік (інше місце первинної обробки);

•соломи, сіна – франко-місце зберігання;

•цукрового буряку, картоплі, овочів, баштанних культур, коренеплодів – франко-поле (місце зберігання);

•плодів, ягід, винограду, овочів закритого ґрунту – франко-пункт приймання (зберігання);

•зеленої маси на корм – франко-місце зберігання;

•зеленої маси на силос, трав'яного борошна, сінажу, гранул – франко-місце силосування, виробництва борошна, гранул.